

Απαρατήρητοι: εργαζόμενοι μετανάστες στην κρίση του COVID-19

Οι εργαζόμενοι μετανάστες στην Ευρώπη βρίσκονται στην πρώτη γραμμή όσον αφορά την αντίδραση στην κρίση του COVID-19. Τώρα περισσότερο από ποτέ, η κρίσιμη συμβολή των εργαζόμενων μεταναστών στη στήριξη των ευρωπαϊκών οικονομιών, των δημόσιων υπηρεσιών και στην κάλυψη των ελλείψεων εργατικού δυναμικού είναι ξεκάθαρη. Οι εργαζόμενοι αυτοί βρίσκονται στους τομείς που πλήττονται περισσότερο από την κρίση, στη γεωργία, την οικιακή εργασία και φροντίδα, τη δημόσια υγειονομική περίθαλψη σε όλα τα επίπεδα, τη βιομηχανία τροφίμων, τις κατασκευές, τον τουρισμό, τις μεταφορές, θέτοντας τη ζωή τους σε κίνδυνο για χάρη όλων μας. Η εργασία τους είναι απαραίτητη, ωστόσο, είναι ξεχασμένοι.

Όλοι οι εργαζόμενοι μετανάστες, και ιδιαίτερα εκείνοι χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, είναι μεταξύ των λιγότερο προστατευμένων. Αντιμετώπιζαν πάντοτε πολλές προκλήσεις, αλλά λόγω της κρίσης του COVID-19 τα προβλήματα αυτά επιδεινώθηκαν και απαιτείται επείγουσα ευρωπαϊκή αντίδραση. Υποφέρουν από προβλήματα που σχετίζονται με τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, την πρόσβαση σε αποδοχές ασθενείας, την ανεργία, τις κοινωνικές παροχές, τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό, όπως μάσκες προσώπου, τη δημόσια υγειονομική περίθαλψη και στέγαση, καθώς και με τις άδειες διαμονής και εργασίας τους¹.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι εργαζόμενοι μετανάστες απασχολούνται, σε δυσανάλογο βαθμό, σε επισφαλείς συνθήκες εργασίας και απασχόλησης. Επομένως, είναι ιδιαίτερα πιθανό να χρειαστεί να συνεχίσουν να εργάζονται, παρά τους κινδύνους να προσβληθούν από τον Κορονοϊό, κυρίως σε εξωτερικές εργασίες, συμπεριλαμβανομένου και του δημόσιου τομέα. Το δικαίωμά τους να παραμείνουν στη χώρα όπου ζουν και εργάζονται εξαρτάται από την εργασία τους. Το να χάσουν τη δουλειά τους σημαίνει απώλεια εισοδήματος και για ορισμένους, απώλεια της στέγασής τους, καθώς και αδυναμία πρόσβασης σε οποιοσδήποτε κοινωνικές παροχές. Εν τω μεταξύ, για τους εργαζόμενους μετανάστες που δεν έχουν νομιμοποιητικά έγγραφα, δεν υπάρχει επιλογή, καθώς δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για κοινωνική προστασία, αποδοχές ασθενείας ή παροχές λόγω ανεργίας. Επομένως, αναγκάζονται να συνεχίσουν να εργάζονται διακινδυνεύοντας την υγεία των ίδιων και των γύρω τους.

Επιπλέον, είναι πολύ πιθανό, οι μετανάστες που δεν έχουν έγγραφα να μην μεταβούν στο νοσοκομείο εάν προσβληθούν από τον Κορονοϊό, έως ότου αρρωστήσουν σε προχωρημένο στάδιο, λόγω του κινδύνου για κοινοποίηση δεδομένων στις αρχές μεταναστευσης ή του φόβου να καταδοθούν στην αστυνομία. Σε ορισμένες χώρες, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, οφείλεται, επίσης, στο υψηλό κόστος που έχει η χρήση της εθνικής υπηρεσίας υγείας. Την ίδια στιγμή, ορισμένες κυβερνήσεις λαμβάνουν μέτρα για άτομα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα για την άρση των εμποδίων στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης ή και στη νομιμοποίησή τους, όπως η Πορτογαλία.

---

¹ Παρακαλούμε, να ληφθεί υπόψιν, ότι εστιάζουμε μόνο σε ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία που αντιμετωπίζουν όλοι οι εργαζόμενοι μετανάστες στο πλαίσιο της κρίσης του COVID. Αναγνωρίζουμε τη φρικτή κατάσταση στην οποία ζουν οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες σε στρατόπεδα προσφύγων και κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, καθώς και αυτούς που κρατούνται σε κέντρα κράτησης μεταναστών.

Λόγω της κρίσης, ο φόρτος εργασίας που αντιμετωπίζουν ορισμένοι εργαζόμενοι μετανάστες είναι τεράστιος, και οι κανονισμοί που σχετίζονται με τα μέτρα αποφυγής κοινωνικών επαφών και υγιεινής συχνά δεν εφαρμόζονται στους χώρους που εργάζονται. Το πρόβλημα αυτό θα πρέπει να επιλυθεί προσεκτικά στην επόμενη φάση, δηλαδή κατά τη συνύπαρξη με τον ιό. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα, διαδικασίες και πρωτόκολλα σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε να ελαχιστοποιηθεί οποιοσδήποτε τυχόν πρόσθετος κίνδυνος μετάδοσης. Τα άτομα μεταναστευτικής καταγωγής που απασχολούνται στην οικιακή φροντίδα και εργασία, η μεγάλη πλειοψηφία των οποίων είναι γυναίκες, επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τα μέτρα αποφυγής κοινωνικών επαφών στα σπίτια των εργοδοτών. Τα μέτρα περιορισμού που επιβάλλονται από τις κυβερνήσεις τούς εκθέτουν ακόμη και στην απώλεια της στέγης τους, καθώς ζουν συχνά στα σπίτια των εργοδοτών τους. Οι μετανάστες που εργάζονται στη γεωργία, ζουν απομονωμένοι σε άθλιες συνθήκες διαμονής, σε στοιχειώδη καταλύματα χτισμένα σε απομονωμένες και πυκνοκατοικημένες φτωχογειτονιές, χωρίς εγκαταστάσεις υγιεινής, με σημαντικό κίνδυνο οι άτυποι αυτοί οικισμοί να γίνουν επίκεντρο της πανδημίας COVID-19.

Παράλληλα, οι μετανάστες αντιμετωπίζουν εμπόδια διοικητικής φύσεως που σχετίζονται με τις διαδικασίες έκδοσης ή ανανέωσης των αδειών διαμονής ή και εργασίας τους. Ορισμένες διοικήσεις, ιδίως στην Ιταλία και την Ισπανία, έκλεισαν ξαφνικά λόγω της πανδημίας αφήνοντας τους μετανάστες σε κατάσταση αβεβαιότητας όσον αφορά τις αιτήσεις τους. Στην περίπτωση της Ιταλίας, δεδομένης της αδυναμίας πρόσβασης σε σχετικά γραφεία, οι μετανάστες με άδειες διαμονής που λήγουν, που έχουν λήξει ή που βρίσκονται σε διαδικασία ανανέωσης, έχουν παραταθεί αυτόματα έως τις 15 Ιουνίου. Οι ψηφιακές εφαρμογές καθίστανται δυνατές. Ωστόσο, ένα μεγάλο μέρος του μεταναστευτικού πληθυσμού δεν έχει τους πόρους, την πρόσβαση σε υπολογιστή ή και τις απαραίτητες δεξιότητες για να το πράξει.

Υπάρχουν, επίσης, μετανάστες οι οποίοι, αφού ταξίδεψαν στις χώρες καταγωγής τους κατά την περίοδο που έκλεισαν τα σύνορα, δεν μπορούν πλέον να επιστρέψουν στις χώρες κατοικίας τους με τον προφανή κίνδυνο απώλειας των θέσεων εργασίας τους. Επιπλέον, εάν η άδεια λήξει ή έχει λήξει, κινδυνεύουν να μην μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα κατοικίας τους.

Συνδικαλιστικές οργανώσεις σε όλη την Ευρώπη αγωνίζονται για την προστασία όλων των εργαζομένων μεταναστών, παρέχοντας πληροφορίες και διατηρώντας τις υπηρεσίες τους διαθέσιμες γι' αυτούς - διαδικτυακά ή μέσω τηλεφώνου. Για παράδειγμα, τα κέντρα παροχής συμβουλών για τη μετανάστευση στη Γερμανία, έχουν δημιουργήσει ειδικές ανοιχτές γραμμές επικοινωνίας λόγω της αυξανόμενης ανάγκης παροχής συμβουλών σχετικά με τις απολύσεις, τις προσωρινές αναστολές εργασίας και την απώλεια εισοδήματος. Το εργαλείο της βραχυπρόθεσμης εργασίας χρησιμοποιείται σήμερα στη Γερμανία για την αποφυγή μαζικών απολύσεων. Ωστόσο, για τους εργαζόμενους στον τομέα των χαμηλότερων μισθολογικών απολαβών, οι παροχές μικρής διάρκειας δεν επαρκούν για να καλύψουν το κόστος ζωής τους, γεγονός που αποτελεί μια μεγάλη ανησυχία για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Τελευταίο, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, ένας αυξανόμενος αριθμός περιπτώσεων ρατσιστικών και ξενοφοβικών περιστατικών εμφανίστηκε εναντίον των μεταναστών ως συνέπεια της απεικόνισης του COVID-19 ως ασιατικού ιού. Κινέζοι και άνθρωποι που θεωρήθηκαν Κινέζοι έχουν δεχθεί σωματική επίθεση και έχουν νοσηλευθεί. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, οι δημόσιες αρχές να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την

αντιμετώπιση της ξενοφοβίας. Ο COVID-19 δεν κάνει διακρίσεις και ούτε η απόκρισή μας θα έπρεπε να κάνει.

Ο μόνος τρόπος για να βγούμε από αυτήν την κρίση είναι να το κάνουμε μαζί χωρίς να μένει πίσω κανείς και το δικαίωμα όλων στη δημόσια υγειονομική περίθαλψη να γίνεται σεβαστό χωρίς διακρίσεις. Επομένως, η Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Συνδικάτων (ΣΕΣ) καλεί την ΕΕ και τις εθνικές κυβερνήσεις να επιδείξουν αλληλεγγύη και να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία ΟΛΩΝ των εργαζόμενων μεταναστών και ιδίως:

- να διασφαλιστεί η πληρωμή αναρρωτικών αδειών για όλους τους εργαζόμενους, συμπεριλαμβανομένων των εργαζόμενων μεταναστών, σε όλη την Ευρώπη. Όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να μπορούν να λαμβάνουν άδεια ασθενείας χωρίς να φοβούνται μήπως χάσουν την εργασία ή το εισόδημά τους.
- κάθε εργαζόμενος (μετανάστης ή μη) , ο οποίος έχασε το εισόδημά του κατά την καραντίνα, έχει τεθεί σε αναστολή ή έχει απολυθεί θα πρέπει να λάβει οικονομική υποστήριξη και να δικαιούται δημόσια δωρεάν υγειονομική περίθαλψη και αξιοπρεπή στέγαση.
- να διασφαλιστούν μέτρα στήριξης του εισοδήματος για όλους εκείνους που δεν έχουν πρόσβαση σε καμία κοινωνική προστασία.
- όλοι οι εργαζόμενοι, συμπεριλαμβανομένων των εργαζόμενων μεταναστών, να έχουν δικαίωμα σε ασφαλείς και υγιείς συνθήκες εργασίας, ενώ αυτοί που εργάζονται με κοινό να προμηθεύονται δωρεάν μάσκες προσώπου, μαζί με άλλα προληπτικά μέτρα υγείας και να έχουν πρόσβαση σε τεστ.
- να αυξηθούν οι δημόσιες επενδύσεις για την υποστήριξη της καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες δημόσιας υγείας. Η πληρωμή τελών υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να καταργηθεί. Να τοποθετηθούν δικλείδες ασφαλείας για τους μετανάστες που δεν κατέχουν νομιμοποιητικά έγγραφα όσον αφορά την πιθανή μεταφορά των προσωπικών τους δεδομένων από τις υπηρεσίες υγείας προς τις αρχές μετανάστευσης. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να εγγυηθούν την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική προστασία για όλους.
- να συνεχίσουν να πραγματοποιούν στοχευμένες επιθεωρήσεις των συνθηκών εργασίας σε τομείς με υψηλό κίνδυνο εργασιακής εκμετάλλευσης και μη ασφαλών συνθηκών εργασίας στο πλαίσιο της πανδημίας, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι εργαζόμενοι υποστηρίζονται όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες και προστατευτικά μέσα, την υποστήριξη και την αποκατάσταση και δεν αντιμετωπίζουν κίνδυνο υποχρεωτικής μετανάστευσης.
- να παρέχουν πρόσβαση σε ασφαλή και επαρκή καταλύματα για αστέγους, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής.
- να θεσπίζουν μέτρα νομιμοποίησης ώστε να μειωθεί η ευαλωτότητα, η εργασιακή εκμετάλλευση και ο κοινωνικός αποκλεισμός των παράτυπα διαμενόντων εργαζόμενων μεταναστών, εξασφαλίζοντας την πλήρως ίση μεταχείρισή τους, αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και πρόσβαση στη δημόσια υγειονομική περίθαλψη.
- να παρατείνονται ή να εκδίδονται προσωρινές άδειες ή θεωρήσεις εισόδου/παραμονής (visa) ώστε να αποφευχθεί περαιτέρω παρατυπία.

Οι σχετικοί σύνδεσμοι των συνεργατών της ΣΕΣ όσον αφορά τον COVID-19 και τους μετανάστες.

Βέλγιο

Κορονοϊός: επιτρέποντας σε όλους να περιοριστούν είναι ο μόνος τρόπος εξόδου
<https://www.cire.be/coronavirus-permettre-a-tous-de-se-confiner-est-la-seule-maniere-den-sortir/>

Γαλλία

Κορονοϊός: εργαζόμενοι μετανάστες και μετανάστριες στην πρώτη γραμμή
<https://www.cgt.fr/comm-de-presse/coronavirus-travailleurs-et-travailleuses-migrants-en-premiere-ligne>

Μετανάστες και αιτούντες άσυλο, ποιές οι λύσεις κατά τη διάρκεια της κρίσης υγείας στη Γαλλία; <https://www.unsa.org/Migrants-et-demandeurs-d-asile-queelles-solutions-pendant-la-crise-sanitaire-en.html>

Γερμανία

Κορονοϊός: Σημαντικές πληροφορίες για εργαζομένους
https://www.bema.berlin/site/assets/files/1244/4_corona_englisch-1.pdf

Πληροφορίες για τον Κορονοϊό και το εργατικό δίκαιο <https://www.faire-mobilitaet.de/informationen/++co++5d213068-69a7-11ea-93e9-52540088cada>

Ιταλία

Κορονοϊός: Οι CGIL, CISL και UIL προστατεύουν επίσης αλλοδαπούς πολίτες όσον αφορά την ασφάλειά τους. Ζητούμε να ξεκινήσει αντιπαράθεση <http://www.cgil.it/coronavirus-cgil-cisl-e-uil-tutelare-anche-cittadini-stranieri-chiediamo-avvio-confronto/>
<https://www.cisl.it/in-evidenza/15650-coronavirus-cgil-cisl-uil-tutelare-anche-i-cittadini-stranieri-per-la-sicurezza-chiediamo-avvio-confronto.html>
https://www.uil.it/immigrazione/NewsSX.asp?ID_News=12476

Ισπανία

Η CCOO ζητά από την κυβέρνηση τη λήψη «ευέλικτων» και μακροπρόθεσμων μέτρων σχετικά με τα ζητήματα των αλλοδαπών όσο διαρκεί η κρίση του COVID19
https://www.ccoo.es/noticia:472802--CCOO_pide_agilidad_y_altura_de_miras_al_Gobierno_en_materia_de_extranjeria_durante_la_crisis_del_COVID19&opc_id=8c53f4de8f8f09d2e54f19daf8d8ed95

Η UGT ζητά τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για να προστατέψει περισσότερο τον αλλοδαπό πληθυσμό και την οικιακή εργασία <https://www.ugt.es/ugt-demanda-medidas-especificas-para-protger-mas-la-poblacion-de-nacionalidad-extranjera-y-el;https://www.ugt.es/hay-que-adoptar-medidas-especificas-para-protger-empleadas-de-hogar-y-personas-de-nacionalidad>

Ολλανδία

Εργαζόμενοι μετανάστες και Κορονοϊός- COVID-19

<https://www.fnv.nl/polski/home/corona/q-a-eu-labour-migrants-and-the-coronavirus-covid-1>

Ηνωμένο Βασίλειο

Καθοδήγηση όσον αφορά τον Κορονοϊό για τα Συνδικάτα

<https://www.tuc.org.uk/resource/covid-19-coronavirus-guidance-unions-updated-23-march>

Αίτημα στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου #SickPayForAll: Εξασφάλιση αξιοπρεπών αποδοχών ασθενείας για κάθε εργαζόμενο

<https://www.megaphone.org.uk/petitions/sick-pay-for-every-worker-on-day-one?source=tucwebsite>

«Εργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο», ένας οδηγός για τα δικαιώματά σας και την ένταξη σε Συνδικαλιστική Ένωση σε 21 γλώσσες

<https://www.tuc.org.uk/research-analysis/reports/working-uk-guide-your-rights>

Κερδίζοντας ενότητα στο χώρο εργασίας TUC: Διαδικτυακά μαθήματα για συνδικαλιστικές οργανώσεις για την αντιμετώπιση της ακροδεξιάς στους χώρους εργασίας και τις κοινότητες

<https://www.tuceducation.org.uk/mod/page/view.php?id=78564>

Οδηγός για την οικοδόμηση αλληλεγγύης μεταξύ εργαζόμενων μεταναστών του Ηνωμένου Βασιλείου, της ΕΕ και άλλων εργαζόμενων μεταναστών.

<https://www.tuc.org.uk/resource/eu-settlement-scheme-and-supporting-eu-workers>

Ευρωπαϊκές Συνδικαλιστικές Ομοσπονδίες

EFFAT

Οι εργαζόμενοι στη γεωργική παραγωγή τροφίμων και τον τουρισμό αξίζουν καλύτερη προστασία <https://www.effat.org/wp-content/uploads/2020/03/COVID-19-Outbreak-Workers-in-agriculture-and-food-production-deserve-better-protection-final.pdf>

EPSU

Καταπολεμώντας τον COVID-19 σε φυλακές και κέντρα κράτησης στην Ευρώπη

<https://www.epsu.org/article/fighting-covid-19-prisons-and-detention-centres-europe>

Δήλωση της EPSU και των εργοδοτών στις κοινωνικές υπηρεσίες

<https://www.epsu.org/article/epsu-and-social-employers-issue-joint-statement-covid-19-outbreak-social-services-are>

Κοινή δήλωση EFFAT/UNI-Europa σχετικά με την Πανδημία COVID-19 στις Προσωπικές και Οικιακές Υπηρεσίες (PHS) <https://www.effat.org/uncategorized/effat-efte-efsi-uni-europa-joint-statement-on-the-covid-19-pandemic-in-personal-and-household-services-phs/>